

ЎЗБЕКИСТОН – ТУРКИЯ:

ЎЗАРО ИШОНЧ ВА ДЎСТЛИККА АСОСЛАНГАН ҲАМКОРЛИК ЖАДАЛ РИВОЖЛАНМОҚДА

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг таклифига биноан Туркия Республикаси Президенти Режеп Таййип Эрдоғон 29 апрель куни давлат ташрифи билан мамлакатимизга келди.

Икки мамлакат давлат байроқлари билан безатилган Ислом Каримов номидаги Тошкент халқаро аэропортида Туркия Республикаси Президенти ва унинг рафиқасини Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Абдулла Арипов кутиб олди.

Таъкидлаш лозимки, Туркия Республикаси Ўзбекистон Республикасининг давлат мустақиллигини биринчи бўлиб тан олган. 1996 йилда мамлакатларимиз ўртасида Абдий дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома имзоланган. Халқларимиз кўп асрлик тарихи, тили, дини, қадриятлари ва муштарак урф-одатлари билан бир-бирига чамбарчас боғланган. Давлатларимиз ўртасида ўзаро ишонч асосидаги дўстона муносабатлар бугунги кунда изчил мустақамлашиб бормоқда.

Ташрифнинг асосий тадбирлари Кўксарой қароргоҳида бўлиб ўтди. Олий мартабали меҳмон шарафига фахрий қоровул саф тортди. Шавкат Мирзиёев ва Режеп Таййип Эрдоғон шохсупага кўтарилдилар. Ўзбекистон ва Туркия давлат мадҳиялари янгради. Президентлар фахрий қоровул сафи олдида ўтдилар.

Расмий кутиб олиш маросимидан сўнг Шавкат Мирзиёев ва Режеп Таййип Эрдоғон тор доирада учрашув ўтказди. Дўстона ва очикил руҳида ўтган мулоқотда Ўзбекистон билан Туркия ўртасидаги сиёсий, савдо-иқтисодий, инвестициявий, транспорт-коммуникация, илм-фан, маданият ва бошқа соҳалардаги ҳамкорлик

ни ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди, минтақавий ва халқаро муаммолар юзасидан фикр алмашилди.

Президентимиз Туркия Президентини самимий қўллаб, мамлакатларимиз муносабатлари ривожига муҳим сиёсий воқеа бўлган ушбу ташриф ўзаро ишонч ва ҳурматга асосланган ҳамкорлигимиз изчил ривожланиб бораётганини далолати эканини таъкидлади.

– Ўтган йил мамлакатларимиз ўртасидаги дўстона муносабатлар янги стратегик босқичга кўтарилди. Ўзаро саяё-ҳаракатлар туфайли товар айирбошлаш ҳажми сезиларли даражада ўсди. Имзоланган ҳужжатлар самарасида халқларимиз ўртасидаги борди-келди енгиллашди. Олий даражадаги навбатдаги музокаралар халқларимиз манфаатига хизмат қилаётган ушбу эзгу ишлар суръатини янада оширишига ишончим комил, – деди Шавкат Мирзиёев.

Режеп Таййип Эрдоғон давлатимиз раҳбарига таклиф учун миннатдорлик билдириб, мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорлик барча соҳаларда муттасил тараққий этаётганини мамнуният билан қайд этди.

– Туркия ва Ўзбекистон тарихи буюк, урф-одат ва анъаналари муштарак, энг яқин дўстлар сифатида танланган. Халқаро майдонда ҳам, ўзаро алоқаларда ҳам бир-бирини доимо қўллаб-қувватлайди. Бугунги музокаралар ушбу дўстлик ривожланиши яна бир поғона юқорига олиб чиқишига ишонаман, – деди Режеп Таййип Эрдоғон.

Ўзбекистон ва Туркия ҳамкорлиги икки томон учун ҳам манфаатли. Мамлакатимизнинг бозори, тобора эркинлашаётган иқтисодиёти, қулай инвестициявий муҳити Туркияни қизиқтиради. Ушбу мамлакатнинг ривожланган sanoati, транспорт коммуникациялари, денгиз йўллари, қишлоқ ҳўжалиги ва туризм салоҳияти Ўзбекистонга фойда келтиради.

Давлат раҳбарлари 2017 йил 14 май куни Пекинда ўтган "Бир макон, бир йўл" форуми, ўша йилнинг 10 сентябрь куни Остона шаҳрида бўлган Ислом ҳамкорлик ташкилотининг Фан ва технологиялар бўйича саммити доирасида музокаралар ўтказди. Шунингдек, сентябрь ойида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 72-сессияси доирасида учрашди.

Президентимизнинг 2017 йил октябрь ойида Туркияга давлат ташрифи икки томонлама дўстона муносабатларда янги даврни бошлаб берди. Ташриф давомида икки давлат раҳбарлари Ўзбекистон – Туркия ҳамкорлигининг мавжуд ҳолати ва истиқболларини батафсил муҳокама қилдилар. Имзоланган Кўшма баёнот ўзаро ҳамкорлиқни стратегик шериклик даражасига олиб чиқишда энг муҳим ҳужжат бўлди.

Президентлар мулоқотни икки мамлакат расмий делегациялари иштирокида давом эттирдилар.

Музокарада савдо, sanoat, қишлоқ ҳўжалиги, транспорт, туризм, илм-фан ва бошқа соҳалардаги ҳамкорлиқни ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди.

Ўзаро савдо ҳажми ва унинг таркибини кенгайтириш бўйича ижобий ўзгаришлар алоҳида қайд этилди.

Туркия Ўзбекистоннинг муҳим савдо шерикларидан биридир. 2017 йилда давлатларимиз ўртасидаги товар айирбошлаш ҳажми 30 фоизга ортиб, 1,5 миллиард АҚШ долларини ташкил этди.

Шу йилнинг биринчи чорағида бу кўрсаткич 20 фоизга ўсиб, 400 миллион долларга етди. Яқин йилларда бу кўрсаткични 5 миллиард долларга етказиш бўйича аниқ тадбирлар юзасидан келишиб олинди.

Рангли металллар ва улардан тайёрланадиган буюмлар, мева-сабзавот маҳсулотлари, хизматлар, азот ўғитлари, нефтни қайта ишлашдан олинган маҳсулотлар мамлакатимизнинг Туркияга асосий экспорти бандларини ташкил этади. Ўз навбатида, мамлакатимиз пардоз-андоз буюмлари, турли механик ва электрон ускуналар, пластмасса ва улардан тайёрланадиган маҳсулотлар, тўқимачилик, кимё, фармацевтика маҳсулотлари, тери ошлаш ва бўяш воситаларини импорт қилади.

Ўзбекистон Туркия бозорига енгил sanoat, кимё, металлургия, машинасозлик, электротехника, чарм-пойабзал ва қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотлари экспорт қилишни кенгайтиришга тайёр. Бу борада Истанбул шаҳрида очилган Ўзбек – Турк савдо уйи имкониятларидан кенг фойдаланиш мумкинлиги алоҳида қайд этилди.

(Давоми 2-саҳифада)

ПРЕЗИДЕНТ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ ПХАНМУНЖОМДА КОРЕЯ ДАВЛАТЛАРИ ЎРТАСИДАГИ САММИТ МУВАФФАҚИЯТЛИ ЎТГАНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН КОРЕЯ РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ МУН ЧЖЭ ИНГА ТАБРИК ЙЎЛЛАДИ

Корея Республикаси Президенти
Мун Чжэ Ин Жаноби Олийларига

Жаноби Олийлари!

Сизни 2018 йил 27 апрель куни корей халқи тарихида том маънода унутилмас воқеага айланган корей давлатлари ўртасидаги Пханмунжом саммитининг муваффақиятли ўтгани билан самимий қўллаб-қувватлайман.

Бутун дунё ҳамжамиятининг диққат марказида бўлган ушбу учрашувда эришилган улкан натижага Сизнинг қатъий позициянгиз, Корея Республикаси ҳамда Корея Халқ Демократик Республикаси ўртасидаги муносабатларни яхшилаш, глобал хавфсизлик ва барқарорлиқни таъминлаш, шунингдек, минтақада ўзаро ишонч муҳитини мустақамлашга қаратилган тинчликпарварлик сиёсатини амалга ошириш йўлидаги тинимсиз саяё-ҳаракатларингиз туфайли эришилди.

Музокаралар самимий ва дўстона муҳитда ўтгани, унинг якуни бўйича қабул қилинган, икки давлатни яқинлаштириш, сиёсий, савдо-иқтисодий ва маданий-гуманитар алоқаларни ривожлантириш юзасидан ғоят муҳим келишувларни мустақамлаб берган Корея ярим оролида тинчлик ва тараққийётга эришиш, уни бирлаштириш ҳақидаги Пханмунжом декларацияси Корея Республикаси ва КХДР ўртасида янги шериклик даври бошланганига умид ва ишонч уйғотмоқда.

Ўзбекистон Марказий Осиёда ядро қуролидан холи ҳудуд яратиш ташаббускори сифатида, ҳеч шубҳасиз, икки давлат ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантириш ва минтақада интеграция жараёнларини илгари суришга хизмат қиладиган Корея ярим оролидаги денуклеаризация жараёнини тўлиқ қўллаб-қувватлайди.

Сизнинг темир йўл ва автомобиль қатновини тиклаш тўғрисидаги ташаббусингизни алоҳида таъкидлашни истардим. Бу Корея ярим оролининг бепоён Евроосиё мамлакатлари, жумладан, Марказий Осиё билан ҳамкорлигини кенгайтириш, уни ягона логистика тизими ва жадал ривожланган савдо-иқтисодий алоқаларга эга бўлган минтақага айлантириш учун янги истиқболлар очади.

Мухтарам жаноб Президент,

Ўзбекистон Республикаси Корея Республикасининг стратегик шериги сифатида корей халқининг умумий тараққийёт ва фаровонлиққа қаратилган ўзаро яқинлашиш, Корея ярим оролида барқарорлик ва хавфсизликни таъминлаш йўлидаги фаол амалий қадамларини бундан буён ҳам қатъий қўллаб-қувватлайди.

Ишончим комил, шундай ёруғ кунлар келади ва корей халқининг бўлиниб кетган оилаларни бирлаштириш, алоқаларни тиклаш ҳақидаги кўп йиллик орзуси албатта амалга ошади, минтақада эса мустақам тинчлик ва фаровонлиққа эришилади.

Сиз, қадрдон дўстим ва азиз биродаримга корей давлатлари ўртасида ўтказилган саммитда эришилган, минтақа ва бутун дунёда вазиятни ижобий томонга ўзгатиришга, ҳеч шубҳасиз, тарихий таъсир кўрсатадиган келишувларни амалга оширишда мустақам соғлик ва улкан муваффақиятлар тилайман.

Сиз билан Ўзбекистон заминидан яна учрашишни сабрсизлик билан кутиб қоламан! Чуккур ҳурмат-эҳтиром билан,

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти.

Янги давр фарзандлари учун

Навоий шаҳрида замонавий "Янги давр фарзандлари" номли нодавлат мактабгача таълим муассасаси фойдаланишга топширилди.

Вилоят ҳокимлиги ҳамда прокуратураси кўмаги билан иш бошлаган 360 ўринли мактабгача таълим муассасасида келажақ эгаларининг ҳар томонлама соғлом ва баркамол бўлиб ўлғайишлари учун барча шароитлар муҳайё қилинган. Бундан, айниқса, ота-оналар жуда мамнун.

– Давлатимиз раҳбари ҳудудларга ташрифи чоғида мактабгача таълим сифатини ошириш, болаларни мактабга сифатли тайёрлашни тубдан яхшилаш, таълим-тарбия жараёнига жаҳон амалиётида кенг қўлланиладиган замонавий таълим дастурлари ва технологияларини жорий этиш ташаббусини илгари сурумоқдалар, – дейди нодавлат мактабгача таълим муассасаси раҳбари Бектос Ҳотамов. – Мактабгача таълим муассасасида болаларнинг таълим, ҳам тарбия олишлари учун барча имкониятлар яратилган. Эътиборли жиҳати шундаки, ота-оналар уйида туриб ҳам бочада ўрнатилган видео кузатув мосламалари орқали фарзандларини кузатиб туришади.

Шунингдек, Кармана туманидаги Сардоба маҳалласида ҳам 100 ўринга мўлжалланган "Қалдирғоч" номли нодавлат мактабгача таълим муассасаси фаолият бошлади.

Бу ерда замонавий дарсхона, шинам ётоқхона, ўқув-методик қўлланмалар ва мультимедиа ресурслари болажонлар хизматида.

Вилоятда ёш авлод камолоти йўлида қилинаётган бундай амалий саяё-ҳаракатлар кўлами кенгайиб бормоқда.

Тадбирда вилоят ҳокими Қ.Турсунов иштирок этди.

Отабек АСЛОНОВ,
"Qishloq hayoti" мухбири.

ҲАСАН УЛУСОЙ:

ИНВЕСТИЦИЯЛАР ВА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҲАЖМИНИ ЯНАДА ОШИРАМИЗ

Туркия Республикаси Президенти Режеп Таййип Эрдоғоннинг Ўзбекистонга ташрифи доирасида Президент Шавкат Мирзиёев ташаббуси билан Тошкентда туркиялик ишбилармон доира вакиллари иштирокида бизнес-форум бўлиб ўтди. Бу нуфузли тадбирда қатнашган, бугунги кунда дунёнинг 25 дан зиёд мамлакатда шубъа ва ваколатхоналарига эга, 50 дан зиёд мамлакатга жаҳон стандартларига тўла мос келадиган юқори сифатли фармацевтика маҳсулотларини тақдим этаётган "Ulkar Holding" компанияси бошқаруви хайъати раиси Ҳасан УЛУСОЙ Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги мухбири билан суҳбатда Ўзбекистон – Туркия муносабатларининг янги даври, мамлакатимиздаги фаолияти ҳақида сўзлаб берди.

– Ўзбекистон ва Туркияни узок масофа ажратиб турса-да, тарихий илдизи туташ, қадрият ва маданияти ўхшаш икки халқ қардошлиги жуда яқиндир. Шу боис, халқларимизнинг бир-бирига муҳаббати чексиз, доимо меҳр-оқибатли бўлиб келган. Икки давлат раҳбарларининг бевосита саяё-ҳаракати билан бу қўлтуғ анъана кейинги йилларда янада мустақамлашиб бормоқда. Президент Шавкат Мирзиёев таклифига биноан Туркия Республикаси Президенти Режеп Таййип Эрдоғоннинг давлат ташрифи билан Ўзбекистонга келгани ҳам тарихий аҳил муносабатларимиз ривожига хизмат қилади, – дейди Ҳасан Улусой. – Алоҳида таъкидлашни ис-

тардимки, биз ота юртимизда фаолият қамровимизни кенгайтирганимиздан мамнунмиз. Ўзбекистондаги "Nobel Pharmsanoat" компаниясига 2002 йилда асос солинган. Мазкур компания Туркияда 1954 йилда фаолият бошлаган "Ulkar Holding" – "Nobel Ilac" компанияларининг йирик тармоғи ҳисобланади. "Nobel Pharmsanoat" 100 фоиз ўз сармомиз хисобидан иш бошлаган Ўзбекистондаги дастлабки йирик фармацевтика соҳасидаги компаниядир.

Бугунги кунда "Nobel Pharmsanoat"да халқаро стандартларга тўла мос келадиган 100 дан зиёд кўринишда 60 турдаги дори-дармон маҳсулотлари ишлаб чиқарилади. Мазкур

дори воситаларининг 5 тури маҳаллий хом ашёдан тайёрланмоқда.

Маҳсулотимиз сифати ва унинг таъсир механизмида алоҳида эътибор қаратамиз. Шу мақсадда юқори малакали ҳодимларимиз Ўзбекистоннинг барча ҳудудларида шифокорлар ва фармацевтлар билан мунтазам учрашувлар ўтказиб, маҳсулотларимиздан тўғри ва мақсадли фойдаланиш борасида маслаҳат бериб келади.

Инвестицияларимиз миқдори 40 миллион АҚШ долларига етган, "Nobel Pharmsanoat" компанияси маҳсулотларини экспорт қилиш имкониятини янада кучайтирадиган янги фабрика иш бошлаш арафасида.

Инвестицияларимизнинг Ўзбекистон Республикаси Инвестиция дастуридан ўрин олган қисми 13,5 миллион доллардир. Ўзбекистон ҳукумати аъзоларининг 2017 йил март ойида Туркияга бўлган ташрифи чоғида эса яна 3 миллион долларлик янги инвестиция шартномаси имзоланди.

Янги фабрикаимиз қурилиш-монтаж ишлари 2013 йилнинг 16 ноябрида бошланиб, 2017 йилнинг август ойида тугатилди. Бу ерда 60 дан ортиқ фаол моддадан иборат дори-дармонлар учун ишлаб чиқариш линиялари, физик ва кимёвий, микробиология лабораториялари, хом ашё, қадоклаш ва тайёр маҳсулот омборлари мавжуд. Ишлаб чиқариш механизми Европа СМР стандартларига тўла мос келади. Яқин кунларда маҳсулот ишлаб чиқариш йўлга қўйилади.

Ишлаб чиқаришга Италия, Жанубий Корея, Туркия, Ҳиндистондан замонавий технологиялар жалб этилган. Бир сменада йилига 10 миллион қути дори ишлаб чиқариш қувватига эга ушбу

фабрикада таблетка, қопламали таблетка, капсула, эритма қўқун, томчи спрей ва бурун учун назал спрей каби маҳсулотлар ишлаб чиқарилади. Шу билан бирга фабрикада ҳодимлар учун барча қулайликка эга замонавий офис ишга тушади.

Ўзбекистондаги "Nobel Pharmsanoat" компанияси "Made in Uzbekistan" бренди остида ўз маҳсулотларини Афғонистон, Грузия каби давлатларга экспорт қилмоқда. Яна 3 турдаги маҳсулотимиз Туркияда рўйхатдан ўтказилиб, апрель ойида уларнинг дастлабки қисми экспортга йўналтирилди. Ҳозир Германия ва Молдовага экспорт учун тайёрларлик қўрилмоқда.

Буюк ипак йўлининг савдо чорраҳасида жойлашган ота юртимиз – Ўзбекистонда инвестицияларимиз ҳажминини янада кўпайтириш тарафдоримиз. Фикримиз далили сифатида айтишим керакки, Ўзбекистон Республикаси Инвестиция дастури доирасида қўллаб-қувватланаётган лойиҳаларимизни амалга ошириш билан дори-дармон воситалари ишлаб чиқариш ҳажминини йилига 50 миллион қутига етказишни мақсад қилганимиз. Бунинг учун Ўзбекистонда барча имконият мавжуд.

ЎЗА МУХБИРИ
УЛУҒБЕК АСРОРОВ
ёзиб олди.

ЎЗБЕКИСТОН – ТУРКИЯ:

ЎЗАРО ИШОНЧ ВА ДЎСТЛИККА АСОСЛАНГАН ҲАМКОРЛИК ЖАДАЛ РИВОЖЛАНМОҚДА

(Боши 1-саҳифада)

Транспорт коммуникациялари ва транзит соҳасидаги ҳамкорликни мустаҳкамлаш ҳам алоҳида эътибор қаратилди.

Савдо-иқтисодий ҳамкорлик бўйича ҳукуматлараро комиссия ҳамда Ер усти юк ташувлари тўғрисидаги келишувларга мувофиқ тузилган Халқаро автомобиль ташувлари масалалари бўйича қўшма комиссия бу йўналишдаги алоқалар ривожига салмоқли ҳисса қўймоқда.

“Боку – Тбилиси – Карс” темир йўли ўзаро савдо алоқалари учун улкан имкониятлар яратиши қайд этилди. Шу жиҳатдан транзит тарифларини янада мақбуллаштириш муҳимлиги таъкидланди.

Ўзбекистонда 1993 йилдан буён ваколатхонаси фаолият кўрсатаётган Туркия ҳамкорлик ва мувофиқлаштириш агентлиги (ТИКА) саяёҳат-парлар ҳам юқори баҳога лойиқдир. Ўтган давр мобайнида ушбу агентлик тиббиёт ва таълим муассасаларининг моддий-техник базасини модернизация қилиш, қишлоқ хўжалиги ҳамда кичик ва ўрта бизнесни ривожлантиришга йўналтирилган қатор лойиҳаларнинг ҳаётга татбиқ этилишида фаол қатнашди.

Музокараларда ҳали фойдаланилмаган имкониятлар кўлиги, ушбу ташриф икки мамлакат вазирлик ва идоралари, ишбилармон доиралари ўртасидаги алоқалар ривожига янги суръат бахш этиши таъкидланди.

Икки мамлакатда ҳам ҳаридорлар бўлган юқори қўшма қийматли маҳсулотларни етказиб бериш ва узоқ муддатли инвестициявий ҳамкорликни ривожлантириш орқали ўзаро савдо ҳажмини муттасил ошириб бориш ва диверсификация қилиш бўйича яқинда фикр билдирилди.

Ўзбекистонда Туркиянинг етакчи компаниялари иштирокида қўшма инвестициявий лойиҳаларни амалга ошириш, энг аввало, эркин иқтисодий ва кичик саноат зоналарида минерал ва хом ашё ресурсларини чуқур қайта ишлаш асосида юқори қўшма қийматли маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ташкил қилиш ишлари бундан кейин ҳам рағбатлантириб борилиши қайд этилди.

Туризм соҳасидаги ҳамкорликни жадаллаштиришда миллий авиакомпанияларимиз ўртасида шерикчилик муҳим ўрин тутди.

“Ўзбекистон ҳаво йўллари” миллий авиакомпанияси томонидан ўтган йил октябрь ойидан бошлаб “Са-

марқанд – Истанбул”, жорий йилнинг мартидан бошлаб “Турк ҳаво йўллари” томонидан шу йўналиш бўйича тўғридан-тўғри авиақатновлар йўлга қўйилгани, халқларимиз ўртасидаги борди-келдининг соддалаштирилгани муҳим аҳамиятга эга экани алоҳида қайд этилди.

Ҳозирги вақтда авиақатновларни кенгайтириш мақсадида янги режа ва қўшма лойиҳалар ишлаб чиқилмоқда.

Мамлакатимизда туризм инфратузилмасини ривожлантириш борасидаги дастурлар доирасида турк инвестицияси иштирокида қўшма лойиҳаларни амалга ошириш масаласи ҳам музокаралар мавзуси бўлди.

Ўзбекистон ҳам, Туркия ҳам туризм соҳасида улкан имкониятларга эга. Бу салоҳиятдан тўла фойдаланиш, сайёҳлар алмашинувиши ошириш улкан иқтисодий самара беради.

Яна бир муҳим йўналиш – Ўзбекистонда зиёрат туризмининг ривожлантириш бўйича ҳам амалий фикр алмашувлар бўлиб ўтди.

Ўтказилган суҳбат ва музокаралар давомида Ўзбекистон халқаро ислом академияси, Имом Бухорий халқаро илмий-тадқиқот маркази, Ислом цивилизацияси маркази инфратузилмаларини ривожлантириш ва уларнинг фаолиятини шакллантиришда туркиялик қардошлар билан яқиндан ҳамкорлик қилишга келишиб олинди.

Бугунги кунда жадал ривожланиб бораётган маданий-гуманитар алоқалар ҳам Ўзбекистон – Туркия муносабатларининг ажралмас қисми ҳисобланади. 2016 йил июнь ойида Анкарада Ўзбекистон маданияти кунлари бўлиб ўтди. Турк санъат усталарининг Самарқандда ўтказилган “Шарқ тароналари” халқаро мусиқа фестивалида мунтазам иштирок этиши, Туркия давлат телерадиокомпанияси (ТРТ) Ўзбекистонда ўтказилган расмий тантаналарни хорижий мамлакатларга ретрансляция қилиши анъанага айланди.

Соғлиқни сақлаш ва тиббий таълим соҳаларида, етакчи тадқиқот марказлари ўртасида тажриба алмашиш ҳамда профессионал кадрлар тайёрлаш борасидаги ҳамкорлик ҳам муҳим аҳамиятга эга.

Мамлакатларимиз БМТ, Ислом ҳамкорлик ташкилоти каби халқаро тузилмалар доирасида ҳам самарали ҳамкорлик қилиб келмоқда. Минтақа ва халқаро аҳамиятга молик масалалар бўйича томонларнинг позициялари бир-бирига ўхшаш ёки яқин.

Президентлар минтақавий ва халқаро даражада тинчлик, хавфсизлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш истагида эканликларини таъкидлаб, кўп томонлама тузилмалар доирасида ўзаро манфаатли ҳамкорликни кенгайтиришга интилишларини билдирдилар. Хусусан, Афғонистонда тинчлик ва барқарорликка эришиш масаласида ҳам атофлича фикрлашиб олинди.

– Бизнинг бу борадаги қатъий позициямизни яна бир бор таъкидлашни истардим: Афғонистонда тинчликка эришишнинг ягона йўли – марказий ҳукумат ва мамлакат ичидаги асосий сиёсий қучлар ўртасида олдидан ҳеч қандай шарт қўймасдан, тўғридан-тўғри мулоқот олиб бориш зарур, – деди Шавкат Мирзиёев. – Албатта, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бу борада асосий воситачи ролини бажариши лозим.

Давлат раҳбарлари маърифий ва бағрикенг ислом динини тарғиб этиш, унинг асл инсонпарварлик моҳиятини бутун жаҳон жамоатчилигига етказиш борасида ҳамкорлик муҳим аҳамият касб этишини алоҳида таъкидладилар. Зеро, ислом дини доимо эзгулик ва тинчликка, асл инсоний фазилатларни асраб-авайлашга даъват этади.

Музокаралар якунида Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев ва Туркия Президенти Режеп Таййип Эрдоғон кенг қўламли стратегик ҳамкорлигимизни янги, янада юксак босқичга кўтаришга қаратилган, ўз мазмун-моҳияти билан катта аҳамиятга эга бўлган Қўшма баёнотни имзоладилар.

Ўзбекистон – Туркия ҳамкорлигининг ҳуқуқий асосларини янада мустаҳкамлаш мақсадида мамлакатларимиз ҳукуматлари, вазирлик ва идоралари ўртасида иқтисодий, савдо-сотиқ, транспорт-логистика, саноат, илм-фан, таълим, туризм ва бошқа соҳаларга доир 24 та ҳужжатга имзо чекилди.

Оммавий ахборот воситалари вакиллари билан учрашувда Президент Шавкат Мирзиёев ва Президент Режеп Таййип Эрдоғон музокаралар ўзаро англашув ва ҳурмат руҳида ўтганини, имзоланган ҳужжатлар Ўзбекистон Республикаси билан Туркия Республикаси ўртасидаги узоқ истиқболли ҳамкорликни янада мустаҳкамлашга хизмат қилишини таъкидладилар.

– Музокаралар халқларимиз ўртасидаги азалий дўстлик ва қардошлик

анъаналарига мос ҳолда, очиқ, сермазмун ва самарали бўлди. Ҳамкорлигимизнинг бугунги ҳолати ҳолисона баҳоланиб, унинг устувор йўналишлари ва истиқболдаги вазифалари аниқ белгилаб олинди. Икки давлат раҳбарлари раислигида Стратегик шериклик олий кенгаши тузиш бўйича келишувга эришилди, – деди давлатимиз раҳбари.

Туркия Президенти музокаралар ўзаро англашув, манфаатдорлик ва ишонч руҳида ўтганини, Туркия ва Ўзбекистон ҳамкорлиги янада мустаҳкамланиб, стратегик даражада кўтарилганини таъкидлади. Қўламини аҳамиятга катта бўлган келишувларга эришилганидан, Бухородаги муборак қадамжоларни зиёрат қилажиган бахтиёр эканини билдирди.

Режеп Таййип Эрдоғон Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасига ташриф буюрди. Олий мартабали меҳмонга мамлакатимиз парламентида амалга оширилаётган ислохотлар ҳақида сўзлаб берилди. Туркия Президенти Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати аъзолари ва Қонунчилик палатаси депутатлари олдида нутқ сўзладилар.

Куннинг иккинчи ярмида Туркия Президенти Мустақиллик майдонига ташриф буюрди. Олий мартабали меҳмон ҳурриятимиз, порлоқ истиқболимиз ва эзгу ниятларимиз рамзи бўлган Мустақиллик ва эзгулик монументи пойига гул қўйди.

Шундан сўнг Режеп Таййип Эрдоғон Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти Ислом Каримов ҳайкали пойига гул қўйиб, Буюк Йўлбошчимиз хотирасига ҳурмат бажо келтирди.

Давлат раҳбарлари Шавкат Мирзиёев ва Режеп Таййип Эрдоғон “Ўзэкспомарказ”да ташкил этилган “Ўзбекистон – Туркия” ишбилармонлари бизнес форумида иштирок этидилар. Бизнес-форум доирасида умумий қиймати 3 миллиард долларга тенг 50 дан ортиқ янги инвестициявий қўшма лойиҳалар амалга ошириш бўйича келишувларга эришилди.

Президентлар мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро манфаатли ҳамкорликни янада ривожлантиришда бундай бизнес-форумлар муҳим аҳамиятга эга эканини қайд этидилар.

Туркия Президенти Режеп Таййип Эрдоғоннинг мамлакатимизга давлат ташрифи давом этмоқда.

Зиёдулла ЖОНИБЕКОВ,
ЎЗА мухбири.

Самарқанд вилояти

Ичимлик суви танқислиги бугунги кунда дунё бўйича глобал муаммолардан бирига айланган. Ҳаёт манбаи – сувдан тежаб-тергаб, исрофгарчиликларсиз фойдаланиш ҳамда оқова сувларни биологик усулда қайта тозалаб, истеъмолга чиқариш, бу муаммонинг ягона ечимидир.

Оқова сувни биологик усулда қайта тозалаш иншооти ншга туширилди

Шу мақсадда Самарқанд шаҳри Фарҳод шаҳарчасида “Бухоро ва Самарқанд шаҳарларининг оқова тизимини реконструкция қилиш” инвестиция лойиҳаси доирасида Жаҳон банки Халқаро тараққиёт уюшмаси маблағлари ҳисобидан 3 118 606 АҚШ доллар маблағи сарфланиб, “Махсус қурилиш – 3 Тошкент бўлими” томонидан оқова сувни биологик усулда қайта тозалаш иншооти қуриб битказилди ва ишга туширилди. Лойиҳа қуввати кунига 3 минг куб бўлган ушбу иншоот иш самарадорлиги, энергия тежамкорлиги ва замонавий усуналар билан таъминлангани жиҳатидан ҳозирча республикада ягона ҳисобланади. Ававалги иншоот оқова сувларни 30 фоизгача тозалаган бўлса, эндиликда автоматик тарзда биологик усул билан тўлиқ тозаланиб, табиий сув ҳавзаларига ташланади.

– Биз, Ўзбекистонда сувларни зарарсизлантириш билан боғлиқ лойиҳаларда 15 йилдан буён иштирок этиб келамиз, – дейди Жаҳон банкининг “Бухоро ва Самарқанд шаҳарлари оқова тизимини реконструкция қилиш” лойиҳаси раҳбари Дэвид Лорд. – Шу боис, Самарқанд ва Бухородаги лойиҳаларни молиялаштириш учун салкам 50 миллион АҚШ долларлари ажратилди. 2019 йилга қадар Самарқанддаги оқова иншоотларини реконструкция қилиш ва оқова хизматларини 59 фоиздан 80 фоизга етказиш режалаштирилган. Бу эса ҳудуд аҳлининг тоза ичимлик сувига бўлган эҳтиёжини қондиришда ҳамда сув муаммосини бартараф этишда муҳим омил бўлиб хизмат қилади.

Муҳаббат ЭЛИБОЕВА,
“Qishloq hayoti” мухбири.

Мамлакатимиз иқтисодиётини янада юксалтириш муайян даражада аграр соҳани илмий ва инновацион ривожлантириш, қишлоқ хўжалигида олиб борилаётган ислохотларни қучураштириш масалалари билан боғлиқ. Айниқса, соҳага илм-фан ютуқларини кенг жорий этмасдан туриб, юқори натижага эришиш мушкул. Ушбу вазифаларни самарали ҳал этишга Тошкент давлат аграр университетининг профессор-ўқитувчилари ва ёш олимлари ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиб келмоқдалар.

Аграр соҳада илм-фан ва ишлаб чиқариш интеграцияси

Инновацион тараққиётнинг муҳим омилдир

Ватанимизнинг географик жойлашуви, иқлими, ўзига хос табиати ва унмдор туپроғи юқори сифатли қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини еттиштириш имконини беради. Бунинг учун ерга тўғри ишлов бериш, агро-техник тадбирларни ўз вақтида олиб бориш муҳимдир. Бироқ, яна бир жиҳат борки, масаланинг бу томонини ўрганмай туриб кўзланган натижага эришиш қийин. Бу, экинлар парвартишда соҳага илгор, замонавий, инновацион қишлоқ хўжалик техникаларининг кенг жорий этилиши билан боғлиқдир. Ушбу жараёнларга илмий жиҳатдан ёндашув эса қўлланган ҳосилни олишда асосий омил саналади.

Ана шу мақсадларни амалга ошириш учун университетда илмий-педагогик кадрлар тайёрлаш сифати ва самарадорлигини ошириш бўйича комплекс ишлар бажарилмоқда. Докторлик диссертацияларини ўтган 2015-2017 йиллар мобайнида 22 нафар номзод муваффақиятли ҳимоя қилди. 2018 йилда университет профессор-ўқитувчиларининг 38 нафарининг ҳимояга чиқиши кутилмоқда.

Тошкент давлат аграр университети ва Андижон қишлоқ хўжалик институти хузурида қишлоқ хўжалиги фанлари бўйича бундан ортиқ илмий даражасини берувчи кенгаш муваффақиятли фаолият олиб бормоқда. Кадрлар салоҳиятини ошириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академиясининг 4 нафар академиги ҳамда Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги илмий ишлаб чиқариш марказининг 10 нафар академиги ва мухбир аъзолари бириктирилган. Уларнинг бой тажриба ва мактабларидан самарали фойдаланилмоқда.

2018 йилдан эътиборан университетда янги “Ихтилология”, “Гидробиология” ва “Балиқчилик маҳсулотларини қайта ишлаш ва сақлаш технологияси” ихтисосликлари бўйича таянч докторантура, докторантура асосида

муштақил изланувчилар асосида илмий-педагогик кадрлар тайёрлаш йўлга қўйилди. Илмий изланувчилар республикамиз агроносотида мажмуи учун замонавий, илгор аграр ва агроиқтисодий билимлар, техника ва технологияларни яратиб, уларни қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришга кенг жорий қилиш борасида устувор йўналишлар бўйича тадқиқотларни амалга оширмоқдалар.

2017 йилда давлат илмий техник дастурларини бажариш бўйича университетда жами 1,218 миллион сўмлик 30 та илмий лойиҳа, жумладан, 23 та амалий, 1 та фундаментал ва 6 та инновацион лойиҳа бажарилди.

Муассасада чет давлатларнинг олий таълим муассасалари ва илмий тадқиқот ташкилотлари билан кенг илмий ҳамкорлик йўлга қўйилди. Хусусан, Хитой, Германия, Россия, Малайзия, Индонезия, Голландия, Бельгия, Австрия, Италия, Словакия, Жапония, Япония ва бошқа қатор мамлакатларнинг илмий жамоатчилиги билан кенг ҳамкорлик олиб боришмоқда.

Шунингдек, университет тизимидеги Қишлоқ хўжалиги иқтисодиёти илмий-тадқиқот институти, Усимликларни биологик ҳимоя қилиш илмий-тадқиқот маркази, Гидропоника маркази, Фермер хўжаликлари раҳбарлари ва мухтаассисларини қайта тайёрлаш ва уларнинг маалакасини ошириш минтақавий маркази, Қишлоқ хўжалиги илмий-тадқиқот ва ўқув-тажриба станцияси мавжуд.

Университет профессор-ўқитувчилари ва ёш олимлари республикамиз иқтисодиётини юксалтириш, аграр фани, таълими ва ишлаб чиқаришнинг ривожлантиришда бор куч ва имкониятларини самарабар этишга астойдил бел боғлаганлар.

Ботир СУЛАЙМОНОВ,
Тошкент давлат аграр университети ректори,
академик.

Тошкент вилояти

Қадами етди, барака келди

Бугун мамлакатимизнинг қай бир гўшасига борманг, ким билан суҳбатлашманг, одамлар қалбидеги бир истакни пайқайсиз: “Қани энди давлатимиз раҳбари биз яшаб турган маҳаллага, қишлоққа, шаҳар ё туманимизга ҳам бир ташриф буюрса эди”. Чунки илгари Президент сиймосини фақат “зангори экран”у газета-журналларда кўришга кўниккан одамлар назарида гўё давлат раҳбари жилмайганча маҳалла кўчаларидан пиёда кириб келаётгандай туюлаверарди.

Бу муболага эмас. Оддий фуқаро учун давлат раҳбарини ёнгинасидан туриб кўриш, кузатиш ва, ҳатто, мулоқот қилиш бугун Ўзбекистонда чин воқелика айланмоқда. Бу жараёни одамлар телевидение, радио орқали ўз кўзлари билан кўриб, эшитиб, газета ва журналларда ўқиб, ижтимоий тармоқлар орқали кузатиб туришди. Давлатимиз раҳбари, бир қарасангиз, оддий фуқаролар билан автобусда юрибди, одамларнинг томорқасини эринмай айланиб, нима экани билан қизиқяпти, дарду ташвишларини сўраб-суриштиряпти. Бир қарасангиз, кекса отахону онахонлар билан дилдан суҳбат қурапти...

Президентимизнинг халқ қалбига кириб бораётганига бир мисол: Бука туманининг Олтиш маҳалласида ҳўлисидеги ерини яшатиб қўйган бир неча томорқа эгаларининг маҳалла раисига: “Агар Президентимиз

келсалар, бизнинг хонадонига тақлиф қилинг”, деганларнинг гувоҳи бўлдик. Бу нимани англатади? Халқимиз чин юракдан бутун қалби, вужуди билан давлатимиз раҳбарини яхши кўрапти. Президентимизнинг қадами етган жойларнинг гулу гулзорга айланаётганлиги, йиллаб ечимли топпай келаётган муаммоларнинг ҳал қилинаётганлиги эса халқимизнинг ишончини янада мустаҳкамлаб, меҳру муҳаббатини жўштириб юбормоқда.

Яқинда кимёгарлар ва кончилар шахри Олмаликда бўлиб, кўчаларни айланар эканмиз, чор-атрофдаги шитоб билан амалга оширилаётган улкан ўзгаришларни кузатиб юқоридаги фикрлар кўнглимиздан ўтди.

Президентимиз бундан етти ой илгари ушбу манзилга ташриф буюриб, шу вақтгача вилоят ва шаҳар мутасаддилари эътибо-

ридан четда қолиб кетган ўнлаб муаммоларга эътибор қаратган, уларни зудлик билан ҳал этиш бўйича мутасаддиларга аниқ топшириқ ва кўрсатмалар берган эди. Шулардан бири аҳоли саломатлигида муҳим аҳамият касб этувчи замонавий шифо масканларини барпо этиш, уларни сўнгги русумдаги тиббиёт усуналари билан жиҳозлаш тўғрисида эди. Ўтган қисқа даврда мазкур шаҳарда Олмалик кон-металлургия комбинати ҳомиёлигида болалар шифохонаси, оилавий поликлиника, кўп тармоқли марказий поликлиника ҳамда тез тиббий ёрдам бўлимини бунёд этиш бўйича кенг қўламли ишлар амалга оширилди.

– Давлатимиз раҳбари юртимизнинг қай манзилга ташриф буюрсалар одамлар қалбини қувонч, шодлик эгаллапти, – дейди “Тошкент” МФЙ фаоли Дилафрўз Эргашева. – Бунга бизнинг шахримиз ҳам мисол. Етти ой аввал келганларидеги кўринишни бугунгиси билан асло таққослаб бўлмайди. Ҳар қадамда ободлик, бир оий йилларга татиган бунёдкорликлар рўй

беряпти. Эҳтимол, шу боис, вилоятнинг Наврўз тантаналари ҳам бу йил Олмаликда нишонланди. Бундай эзгу ишлар одамларнинг нафақат хонадонларига, балки кўнглиларига ҳам ёруғлик олиб кирмоқда. Тўғриси, аҳоли Президентимизнинг Олмаликқа яна келишини орзиқиб кутмоқда. Бу сафар муаммоларни айтиш учун эмас, аксинча, яратилган қулай шароитлар, шаҳарнинг бугунги гўзал қиёфаси боис ташаккур айтиш учун.

Шаҳарда Президентимизнинг бошқа топшириқлари ҳам тезкор адо этилмоқда. Жумладан, янги кўп қаватли уйлар қад ростламоқда. ФХД бўлими, унинг хузурида маросимлар зали бунёд этиляпти. Маҳалла гузарлари кенгайтирилиб, қиёфаси чирой очмоқда. Тўй маросимлар тартибга тушяпти. Бу улкан зерилишларни бугун нафақат Олмаликда, балки Чирчик, Ангрн ва Янгйўл шаҳарларида, Паркент, Юқори Чирчик, Қуйи Чирчик ва Окқўрғон туманларида ҳам кўриш мумкин. Мухтасар айтсанда, Президентимизнинг ҳар бир ташрифи вилоятни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришда муҳим дастуриламал бўлмоқда.

Иброҳим ТОШЕВ,
“Qishloq hayoti” мухбири.

Пахтачилик:

кечиккан ягана – йўқотилган ҳосил

Ҳосил бермайдиган гўзанинг бегона ўтдан фарқи йўқ. Бегона ўт меъёрида ўсадиган гўзага қандай зарар берса, у ҳам шундай шикаст етказиши. Айниқса, гўза тулларидаги қуйи ва ўрта қисмларига узлуқсиз қуёш нури тушиши, ўсимлик ораларида ҳавонинг айланишига ҳалақит қилади.

Маълумки, экиннинг опти-мал ёруғлик шароитида барг орқали карбонати ўзлашти-риши муҳим ҳисобланади. Фотосинтез жараёнида гўза-нинг барг орқали озикланиши илгиз орқали озикланишига нисбатан 15 баробар юқори-дир. Қўп илгиз тажрибалар-дан кўринадики, ёруғлик таъ-минотининг озгина бўлса-да, ёмонлашиши кўплаб ҳосил элементларининг тўқилишига сабаб бўлади. Минерал мод-далар 5-12 соатгача тортиб қўйилса, ҳосил элементлари

тўқилмайди, лекин қисқа му-датта ёруғликдан маҳрум қи-линса, улар тўқилади. Чунки гўзага фотосинтез маҳсулоти, жумладан, шакар етишмайди. Буларни бартараф этиш учун эса гўзаларнинг мутаносиб қалинлигини таъминлаш жоиз.

Унутмаслик кераки, ҳат-то, бир тул гўзанинг ўзида ҳам барг ҳажми ортиб кетса, улар бир-бирини соялаб қўяди. Сояда қолган барг эса зарур моддаларни тайёрловчи эмас, балки уларни ўзлаштирувчи айланади.

Яганалаш тадбирини гў-залар 1-2 чинбарг чиқара бо-шлаганда бир йўла ўтказиш яхши самара беради. Бунда бақувват ва соғлом ўсим-ликлар қолдирилиб, заиф ривожланганлар олиб ташланади. Саралашни гўза ниҳоллари бир-икки чинбарг чиқаргунга қадар тугаллаш керак. Агар бу муддат кечи-киб, гўза 3-4 чинбарг чиқар-ганда ўтказилса, ҳосилдорлик гектарига 2-3 центнерга, 4-5 чинбарг чиқарганда эса 4-5 центнерга камайд. Хуллас, саралаш қанча кеч ўтказил-са, ҳосилдорлик шунча кама-яди. Боиси, ниҳоллар илдизи бир-бири билан бирикиб кети-ши натижада ўсимлигининг ошиқчасини олишда қолган ниҳолларнинг илдизлари ши-

кастланади, уларнинг ўз ҳоли-га келиши учун 7-10 кун вақт ўтади. Бу эса гўза ривожининг кечикишига олиб келади. Яганалашда қўлатлар қалинлиги даладар ҳолатига қа-раб белгиланади. Жумладан, ерости сувлари чуқур жой-лашган, унумдор бўз тулроқ-ли ерлардаги 90 сантиметр схемада экилган майдонлар-нинг ҳар бир метрида 7-8, 60 сантиметрда экилган ерларда 5-6 тул ниҳол қолдириш таъ-сия этилади. Ерости сувлари чуқур ва ер бетига яқин жой-лашган ўтлоқ ва ўтлоқчи ботқоқ тулроқларда, яъни гўза кучли ўсадиган пайкалларда ҳам худди шу тартибда ниҳоллар қолдирилади. Унумдорлиги ўртача бўлган ерларда эса гектарига 100-120 минг, унум-

Мутахассис тавсиялари

дорлиги паст, қумоқ ёки шағал ва кум қатлами ер бетига яқин жойлашган ерларда 120-130 минг, камқувват ерларда 130-140 минг тул қўлат қолдириш лозим.

Бу тадбирларни фермер ҳўжалиқларининг мутахассис ва тажрибали пахтакорлари, юқорида таъкидлаганимиздек, ҳар бир дала ёки участканинг ўзига хос тулроқ ва экилаётган навиинг хусусиятларини қатъ-ий ҳисобга олган ҳолда амалга оширишлари, табақалашти-рилган оптимал гўза туллари қалинлигини белгиллашлари зарур.

Мазкур агротехник тадбир-ларга риоя қилинганида, гўза-нинг бир меъёрида ўсиши, пай-калларда эртки ва мўл ҳосил тўпланиши таъминланади.

Ренат НАЗАРОВ,

Ўзбекистон

Республикасида хизмат кўрсатган қишлоқ ҳўжалиқ ходими, профессор.

Андижон вилояти

Фаолиятини аграр соҳа билан боғлаган инсон биладики, мамлакатимизда қишлоқ ҳўжалиги кооперацияси соҳасида норматив-ҳуқуқий база шакллантирилган. Ўзбекистон Республикасининг "Кооперация тўғрисида", "Қишлоқ ҳўжалиги кооперативи (ширкат ҳўжалиги) тўғрисида" ги қонунлари ва бошқа ҳужжатлар соҳанинг ҳуқуқий асосларидир. Аммо нормалар турли қонун ҳужжатларида белгиланган. Бу эса уларни амалиётда қўллашда муайян қийинчиликларни юзага келтиради. Шу боис, соҳадаги барча нормаларни ягона норматив-ҳуқуқий ҳужжатга бирлаштириш зарурати юзага келмоқда. Айни вақтда "Қишлоқ ҳўжалигида кооперация тўғрисида" ги қонун лойиҳаси ишлаб чиқилгани шу мақсадга йўналтирилгани билан аҳамиятлidir.

Келинг, сўзимизни деҳқончасига давом эттирсак. Ҳўш, фермерлик ҳаракатида кооперациянинг аҳамиятли томони нимада? Кооперацияни ривожлантириш улар фаолиятига қандай таъсир кўрсатади?

Қишлоқ ҳўжалигида кооперация керакми?

БАРЧАСИГА УЛГУРИШ МУМКИНМИ?

Ҳўш, бугун фермер деганда ким-ни тушунамиз? Кун-кунора банкда, мажлисда ўтирган раҳбарини? Дала-сини бегона ўт босган ёки зарар-кундан зарар кўраётган экин-ни қандай сақлаб қолишни билмай ўтирган деҳқонини? Ёки, зарур вақтида техникаси етишмаётган иш-билармонини?

Тўғри, барчасини эплаётган фер-мерлар ҳам бор. Билими, малакаси, техникаси етарли. Аммо улар кўп эмас. Кўпчилик фермерлар агро-техник масвуларда бошқаларнинг кўмагига муҳтож бўлади. Қолаверса, ҳўжалиқнинг ташкилий тадбирлари уларнинг вақтини ўғирлайди. Му-тахассислар, ишга инновацион ва илмий ёндашадиган кадрлар етиш-майди. Ҳозирда фермерлар етишти-радиган маҳсулоти учун кредитни расмийлаштиради. Сотган маҳсу-лотининг ҳақини ундириш учун югу-ришга мажбур бўлади.

Тўғри, бугун ҳам қайсидир номда шу тартибдаги механизмлар мавжуд. Дейлик, Сувдан фойдаланувчилар уюшмаси, Машина-трактор парки каби. Масалан, Андижон вилоятида улар Муборил машина трактор пар-ки, деб номланади. Аммо уларнинг вазифаси жуда оддий бўлиб, уни бир киши бошқаради. У худуд ҳақида умумий маълумотларга ва худудда-ги ташкилий масалаларгагина масъ-ули ҳисобланади.

Муборил машина-трактор парки раҳбари фақат ғалла-пахта йўнали-шдаги фермерлар билан ишлайди. Мева, узумчилик, сабзавотчилик би-лан шуғулланадиган фермерлар ту-ман агрофирмалари билан ҳамкор-лик қилишди. Чорвадор фермерлар ветеринари бўлишлари, ипакчилик йўналишидаги фермерлар эса "Гил-ла" корхонаси билан борди-келди қилишмоқда. Анчққ ҳақиқат шуки, массив бўйича на аниқ ҳисобот, на режаларнинг бажарилиши ёки бажарилмаслиги ҳақида етарли маълум-от мавжуд эмас.

ФЕРМЕРЛАРНИНГ БОШИНИ ҚОВУШТИРАДИ

Андижонлик меҳнат фаҳрийси, "Меҳнат шухрати" ордени соҳиб-и Расулжон Ибрагимов бир муддат аяни шу масалалар тажриба тўп-лаган, дунё амалиётини ўрганган амалиётчилардан бири. Хусусан, у мамлакатимиз мустақиллигининг дастлабки йилларида Андижон ви-лоятида ноанъанавий иссиқхоналар барпо этишининг ташаббускори бўл-ган эди. Сўнгра Шахсий томорқа эга-лари иттифоқининг вилеят бўйича раҳбари, Фермерлар уюшмасининг раиси бўлган даврда кўплаб янгли-кларни жорий этишда фаол иштирок этган. Хусусан, ўша пайтда вилеятда турли йўналишдаги фермер ҳўжали-клари раҳбарлари муҳокамаси ҳоси-ласи сифатида кооперативлар ту-зишга қарор қилинди. Вилеят Адлия бошқармаси томонидан кооператив тузилмаларнинг намунавий Низоми рўйхатга олинди. 1997 йилдан 2000

кооперация керакми?

Керак, дейди мухбиримиз билан ҳамсуҳбат бўлганлар

йилга келиб, вилеятда фермерлар иштирокидаги кооперативлар сони 101 тага етди. Бошқарув аппарати етти кишидан иборат бўлган коопе-ратив тузилма механизми ишга ту-шлиб кетгандан сўнг фермерларнинг ишида ижобий ўзгаришлар юзага кела бошлади. Кейинчалик мамла-катимизда фермерлик ҳаракати кенг қўлчот ёза бошлагач, кооперациялар умуман барҳам топди. Энди фер-мерларнинг ўзлари барча юмушлар-ни бажара бошлади.

— Фермерлик ҳаракатида муай-ян ютуқларга эришган кўплаб мам-лакатларда кооперацияга алоҳи-да эътибор қаратилади, — дейди Расулжон Ибрагимов. — Бу, энг ав-вало, фермерларнинг бошини қо-вуштиради. Уларни илғор техноло-гияларни ишлаб чиқаришга жорий этишга, шу орқали ҳосилдорлик ва маҳсулдорлиқни мунтазам ортти-ришга ундайди.

Агар кооператив тузилма мавжуд бўлса, бу ишларни кооператив ҳи-собчаси ва ҳуқуқшуноси амалга оши-ради. Лўнда қилиб айтганда, фермер фақат ишлаш ва ишни ташкил этиш ҳаракатида бўлади. Тузилма агроно-мининг оёғи ҳар бир фермернинг да-ласига етиб бориши. Унинг тавсияси-га биноан, шароитдан келиб чиққан ҳолда, агротехник тадбирлар ўз му-датига ўтказилади. Техника базаси мустаҳкамланиб, қайси фермерга қандай трактор кераклиги, қандай иш бажариши режа асосида олиб борилади. Фермер ўғит ёхуд ёниги ташвишдан холи бўлади. Аниқроқ қилиб айтсак, кооперативга бирла-шган фермерларнинг ҳисоб-китоби аниқ олиб борилади.

ҲАМЖИҲАТ ҲАРАКАТ САМАРАЛАРИ

Таъкидлаш жоизки, ўз устида тиммай ишлаётган, янгиликларни даласида жорий этишга интилаёт-ган ва самарали натижаларга эри-шаётган фермерлар ҳам бор. Улар ҳамжиҳатликда иш ташкил этишга ҳаракат қилишмоқда. Ўзаро тил то-пишаётган фермерлар замонавий техникаларни ҳамкорликда сотиб олиб, уларни ишлатиш асносида бир қатор натижаларга эришмоқда. Хусу-сан, Улугнор туманидаги "Бекзод-1", "Саидқулловлар оиласи", "Маржон", "Аминжон ота", Қўрғонтепа туманидаги "Шинам", Бўз туманидаги "Н.Мақсудов" фермер ҳўжалиқлари ўзаро ҳамкорликда "Класс Орион" русумли тракторлар сотиб олишган. Натижада ўша худудларда кузги шу-дгор ўз муддати ижросини топмоқда. Ер текисланиб, пушта олиб қўйил-моқда. Баҳор қандай келишидан қатъи назар, бундай шароитда чи-гитни экиш ва ундириб олишда қий-

инчилик юзага келмайди. Қолавер-са, техника билан боғлиқ агротехник тадбирлар ўз вақтида ва маромида уудланади.

Яна бир мисол. Чорвачилиқда озуқа тайёрлаш энг муҳим жиҳат-лардан бири. Аммо озуқа тайёр-лашда бугунги кунда эски техника-лардан фойдаланишга мажбурмиз. Янгиларининг нархи баянда. Бир фермернинг уни сотиб олишга им-конияти ҳар доим ҳам етатвермайди. Қолаверса, оз ер учун қиммат тех-ника сотиб олиш ўзини оқламайди. Избоскан туманидаги "Туячи Абду-мажид" фермер ҳўжалиги раҳбари Абдумажид Валиев ана шуларни ҳисобга олган ҳолда, ҳамкасблари билан бамаслаҳат иш тутиб, Герма-ния технологиясига мансуб "Ягуар" русумли комбайн сотиб олди. Нати-жада бир неча фермер ҳўжалигида озуқа сифати ва миқдори, энг муҳи-ми, маҳсулдорлик ортди. Шаҳрихон туманидаги "Азизбек" фермер ҳўжа-лиги ташаббуси билан эса бир неча фермер Россияда ишлаб чиқарил-ган комбайнни харид қилишди. Энди улар мавсум давомида ҳосилни му-датиди янгиштириб олиш имконига эга бўлишмоқда.

Шу кунларда Улугнор туманида-ги "Кафолат" фермер ҳўжалигида "Ўсаноатқурилишбанк" нинг молия-вий кўмагига йирик паррандачилик мажмуаси барпо этилмоқда. Бунинг учун 320 минг АҚШ долларига Тур-кия технологияси олиб келинди. Бу ерда бройлер товуқлари парварши-ланади. Озуқанинг асосий қисми шу ерда етиштирилади.

Бу ҳам кооперация асосидаги ишларнинг амалий натижаси яъни ушбу лойиҳа етти та фермер ҳўжа-лигининг ўзаро келишуви асоси. Ҳамкорлик эвазига дастлаб 1400 та жўжа боқиб шунга шариат яратди. Бир йилда етти бор жўжа боқиб эва-зига даромадга кирган фермерлар ўз имкониятларини кенгайтириб бо-ришди ва ҳозирда жўжалар сонини 34 мингга етказишди.

Агарда тўлақонли кооператив тузилма бўлганда эга, юқоридаги тажрибаларни кенг ёйиш имкония-ти юзага келарди. Тўғри, бугун мав-жуд техникалари билан бошқаларга хизмат кўрсатиш имкониятига эга бўлган фермерлар ҳам бор. Аммо етарли тизим йўлиғи сабабли улар кўрсатилаётган техника хизмати ҳақини олиш борасида муаммоларга дуч келишади.

ҲАҲОН АМАЛИЁТИ ҚАНДАЙ?

Голландия, Германия, Жанубий Корея, Туркия ҳамда Японияда фер-мерлар турли кооперацияларни ту-зиб, фаолият юритади. Бу тажриба жаҳон амалиётида ижобий самара

бермоқда.

Хорижга малака оширишга бо-риб келаётган фермерларнинг сўз-ларига қараганда, энг тараққий этган Америкада ёхуд Японияда ҳам фер-мер ҳўжалиқларини бошқариш тизи-ми — кооператив уюшма бор. Мана масалан, бўлоқбошлик танилиқ соҳибкор фермер Ҳабибулло Назаров ҳиндистонлик ҳамкасбларининг иши билан танишиб қайтди. Унинг таъкидлашича, узумчилик коопе-ративларнинг бирига минг нафар фер-мер аъзо бўлиб, минг гектар тоқор бор. Ҳосилдорлик йилнинг келиши-га қараб, гектарига 42-45 тоннагача

боради. Маҳсулотни харид қилувчи компания билан фермерлар ассо-циацияси ўртасида мустаҳкам ҳам-корлик ўрнатилган. Йиғиштирилган ҳосилнинг бир шинглиги ҳам исроф бўлмайди. Фермер кооператив орқа-ли нима олса, биринчи кўл бўлади. Яқинда бир дўстимиз Японияда бўлиб, кунчиқар мамлакатда фер-мерликнинг қай усулда ташкил эти-лиши ва фаолият кўрсатиши билан яқиндан танишиб қайтди. Унинг ай-тишича, Японияда қишлоқ ҳўжали-гида кооператив бошқарув мавжуд. Энг қизиқарли далил шундаки, 46 гектар экин майдонига эга бўлган кооператив ҳам иқтисодий бақувват бўлиб, етарли имкониятларга эга экан.

ИМКОНИЯТ ВА ТАЖРИБА
БОР, ҲУҚУҚИЙ БАЗА
МУСТАҲКАМЛАНСА БЎЛДИ

Жойларда фермерлик билан бо-лиқ муаммоли масалаларнинг ечи-мини топишда ҳуқуқий идоралар ҳам баъзи тўсиқларга дуч келишмоқда. Жумладан, шартномавий режалар-нинг бажарилиши билан боғлиқ ма-сала ана шу жумбоқлардан биридир. Пахта ёки ғалла тайёрлаш бўйича шартномани бажармаган ёхуд аранг бажарган фермерларнинг иқтисо-дий натижалари ҳеч қачон қониқар-ли бўлмайди. Таъминот, тайёрлов идоралари олдидаги қарздорлигини қўйинг, банкнинг имтиёзли кредити-ни қоплай олмаётган фермерларни сафдан чиқариши, янгисини танлаб олиш борасида ҳам тушуновчилик-лар юзага келмоқда. Қайта танлов-ларнинг белгиланган муддати, ҳоли-ларнинг ҳужжатларини жой-жойига қўйиш даври чўзилиб кетиши нати-жасида агротехник тадбирлар муд-датига ўтказилмаётган.

Шу боис, қонун лойиҳасини тай-ёрлашда илгор мамлакатлар тажри-басини ўрганиш, улардан андоза олиш, бунда кооперация муноса-батларига аниқлик киритиш зарура-ти юзага келмоқда. Хусусан, айни вақтда таъминот, тайёрлов, хизмат кўрсатувчи тузилмалар бўйича икки томон манфаатларига тўла жавоб берадиган ўринлар бўлиши, молия-вий масалалар ечими бўйича аниқ муддатлар белгиланиши мақсадга мувофиқдир. Барча тоифадаги фер-мер ҳўжалиқларини ягона ҳалқга бирлаштириш орқали илгор техно-логия ва унумли техника восита-ларини сотиб олиш деҳқончиликда комплекс механизацияни жорий этишни тезлаштиради. Қонун лойи-ҳаси муҳокамасида фермерларнинг ҳам иштирок этиши уни янада тақо-миллаштиришга хизмат қилади.

Қобилжон АҚАРОВ,
"Qishloq hayoti" мухбири.

Бирлашган ютади

Ҳамжиҳатликдаги ҳаракатда қандай ҳуқуқий асосга таянилади?

Коррупцияга йўл йўқ

"Агробанк" акциядорлик тижорат банкида шу мавзуга бағишланган семинар бўлиб ўтди.

Унда банк ходимлари ўртасида қонунбузарликлар содир этилишининг олдини олиш, коррупцияга қарши курашиш, хизмат интизоми, шунингдек, ходимларнинг одоб-ахлоқ ва ҳулқ-атвор қоидаларига риоя этиш борасида амалга оширилаётган ишлар ҳамда галдаги вазифалар хусусида сўз юритилди.

Президентимизнинг 2018 йил 23 мартдаги "Банк хиз-матлари оммабоплигини ошириш бўйича қўшимча чо-ра-тадбирлар тўғрисида" ги қарориди белгиланган вази-фалар доирасида банкнинг худудий бошқармалари ва филиалларида тарбиявий профилактик ишларни ку-

чайтириш, ходимларнинг муносиб ҳулқ-атворда бўли-шини таъминлаш, фаолият давомида инсон омилига боғлиқ бўлган, салбий оқи-батларга олиб келувчи хато-ликларга йўл қўймаслиқни таъминлаш мақсадида 2018 йил 11 апрелда молия муас-сасасининг "Банк ходимла-

рининг корпоратив этикаси қоидалари" тасдиқланди.

Унга кўра, ҳар бир ходим ўз хизмат вазифасини бажаришда давлат принциплари ва талабларига қатъий риоя этиши, хизмат вазифалари-ни виждонан, юксак касбий даражада бажариши, фуқа-роларнинг ҳуқуқлари ва қону-ний манфаатларини ҳисобга олиши каби тартиб-қоидалар белгиланди.

Тадбирда иштирокчилар-ни қизиқтирган саволларга мутахассислар томонидан жавоб қайтарилди.

С.ЗИЁДУЛЛАЕВ

Эълонлар

Барча турдаги қурилиш ташкилотлари диққатига!

АТБ "АГРОБАНК" ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТИ
БОШҚАРМАСИ ЗАФАРБОД ТУМАНИ ФИЛИАЛИ
ҚУЙИДАГИ ОБЪЕКТ БЎЙИЧА ТАНЛОВ САВДОСИ
ЎТКАЗИЛИШINI ЭЪЛОН ҚИЛАДИ:

1. "Жиззах вилеятини Зафаробод ту-мани "Бўстон" ҚФЙ да АТБ "Агробанк" филиали биноси қурилиши".
Бошланғич қиймати: ҚҚСсиз – 3 742,080 минг сўм, ҚҚС билан – 4 490,496 минг сўм.
Ишларни тугаллаш муддати – 7 ой.

Молиялаштириш буюртмачининг ўз маблағлари ҳисобидан амалга ошири-лади.

Буюртмачининг манзили: Зафар-обод тумани Зафаробод шаҳарчаси Мустақиллик кўчаси.

Телефон: (0 372) 472-22-55.

Бошланғич қиймати 500 миллион сўмдан кўп бўлган қурилиш ва рекон-струкция қилиш объектларида бош-қа тенг шароитларда кичик бизнес субъектларига устуллик берилади.

Танлов савдоларида иштирок этадиган ташкилотлар қуйидаги шартларга жавоб беришлари керак: танлов савдоси предметининг 20 фоиз миқдоридида айланма маблағларига ёки кўрсатиб ўтилган маблағларни бе-ришга банк кафолатномасига, ишлаб чиқариш базалари, ишларни бажариши учун зарур бўлган меҳнат ресурслари ва мутахассисларга, етарли касбий ва техникавий малакага, молиявий имко-ниятларга, шартнома тузиш юзасидан фуқаролик муомала ҳуқуқий лаёқат ва ваколатларига эга, ўхшаш иншоотлар-ни қуриш бўйича тажрибали ва ишонч-ли бўлишлари шарт.

Танлов савдосида маҳаллий ва чет эл қурилиш ташкилотлари

Ташкилотлар ва корхоналар диққатига!

СУРХОНДАРЁ ВИЛОЯТИ БОЙСУН ТУМАНИДАГИ
АТБ "АГРОБАНК" ФИЛИАЛИ ҚУЙИДАГИ ОБЪЕКТ
ҚУРИЛИШИ БЎЙИЧА ПУДРАТЧИ ТАШКИЛОТНИ
ТАНЛАШ ЮЗАСИДАН ҚАЙТА ОЧИҚ ТАНЛОВ
САВДОЛАРИ ЎТКАЗИЛИШINI ЭЪЛОН ҚИЛАДИ:

Сурхондарё вилеятини Бойсун ту-манидаги АТБ "Агробанк" филиали биносини мукаммал таъмирлаш.

Объектнинг бошланғич нархи: ҚҚС билан – 1 815 322 584 сўм, ҚҚСсиз – 1 512 768 820 сўм.

Қурилиш муддати – 150 кун.

Объектнинг қурилиш ишларини молиялаштириш АТБ "Агробанк" Бой-сун тумани филиалининг ўз маблағла-ри ҳисобидан амалга оширилади.

Буюртмачи: Сурхондарё вилеятини Бойсун туманидаги АТБ "Агробанк" филиали.

Манзил: Бойсун тумани Олмазор кўчаси. Тел.: +99894 203-32-34.

Танлов савдоларида оферталар баҳоланиб, кўрсаткичлар тенг бўлганда устуллик кичик бизнес субъектларига берилади.

Танлов савдоларида қатнашиш учун талабгорлар қуйидаги шартлар-га жавоб беришлари керак: улар тан-лов савдолари предметининг 20 фоизи миқдоридида айланма маблағларнинг ёки кўрсатиб ўтилган маблағларни бе-ришга банк кафолатномасига, ишлар (хизматлар)ни бажариш учун зарур бўлган меҳнат ресурсларига ва мута-хассисларнинг мавжудлигига, етарли касбий ва техникавий малака, молия-вий имкониятларга, шартнома тузиш юзасидан фуқаролик муомала ҳуқуқий лаёқат ва ваколатларга эга, тажрибали ва ишончли бўлишлари шарт.

Танлов савдоларида мамлаката-миз ва чет эл қурилиш ташкилотлари ва фирмалари иштирок этганда, улар-нинг танлов тақлифлари баҳоланган-да мамлакатимиз пудратчилари учун қуйидаги нарх преференциялари кўзда тутиллади: танлов иштироки-ларининг тақлифларини баҳоллаш жа-раёнида танлов тақлифларида четдан ишлар (хизматлар) киритилиши кўзда тутилганда ва бунда импорт қилувчи-лар қонунга мувофиқ қўшимча қиймат солиғидан озод этилган бўлса, тақлиф қўшимча қиймат солиғи суммасига қў-шиб ҳисобланган ҳолда баҳоланади.

Савдода қатнашиш ва танлов ҳуж-жатларига эга бўлиш учун сўровнома билан савдо ташкилотчаси – Сурхон-дарё вилеятини қурилишда танлов сав-долари ва нархларни шакллантириш консалтинг марказига қуйидаги манзил бўйича мурожаат этиш мумкин: Термиз шаҳри Тараққиёт кўчаси 42-а уй, Тел/факс: (0 376) 223-44-73, 223-44-78.

Бир тўплам танлов ҳужжатлари-нинг нархи – 200 000 сўм.

Тақлифлар (оферталар)ни савдо ташкилотчасига тақдим этишининг охи-рг муддати – оферталар очилиши кун-и ва соати.

Тақлифлар (оферталар) очилиши эълон матбуотда чоп этилгач, 15 кун-дан кейин қуйидаги манзилда ўткази-лади: Термиз шаҳри Тараққиёт кўчаси 42-а уй.

